

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

15 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

în camera de consiliu, fără citarea părților, a examinat admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, declarat de către avocatul Ștefan Balmuș în numele condamnatului Serghei Carpencov, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2019, în cauză penală în privința condamnatului Serghei Carpencov.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de recurs în anulare de la 04.12.2019 până la 15.01.2020.

1. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 27 iunie 2019, a fost admisă plângerea condamnatului Serghei Carpencov împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

2. S-a constată faptul, că condamnatul Serghei Carpencov, născut la 19 aprilie 1992, a fost deținut în perioada cuprinsă între 09 martie 2016 - 20 iulie 2017 în Penitenciarul 13-Chișinău, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

3. S-a redus pedeapsa condamnatului Serghei Carpencov pentru perioada totală de 498 zile, în care s-a aflat în detenție provizorie în Penitenciarul 13-Chișinău, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

4. Termenul pedepsei definitive stabilite lui Serghei Carpencov prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2017 este de 8 ani închisoare în penitenciar tip închis, se reduce cu 98 de zile.

5. În privința perioadei rămase de 8 zile, cu titlu de despăgubire, se acordă condamnatului Serghei Carpencov suma de 400 lei, calculându-se a câte o unitate convențională egală cu 50 lei, pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul

bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova.

6. Pentru a se pronunța cu încheierea sus menționată, instanța de fond a reținut că, la data de 22 martie 2019, avocatul Ștefan Balmuș a depus, în interesul condamnatului Serghei Carpencov, la judecătorul de instrucție o plângere împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, solicitând reducerea pedepsei potrivit prevederilor art. 473⁴ alin. (5) Cod de procedură penală .

În motivarea plângerii, avocatul a menționat că în perioada de timp cuprinsă între 09 martie 2016 până la 20 iulie 2017, condamnatul Serghei Carpencov, fiind învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, a fost deținut în stare de arest în Penitenciarul 13-Chișinău în condiții inumane de detenție. În special, s-a referit la suprapopularea celulelor, toate cu o suprafața mai mică decât prevede norma legală (4 m² per persoană), lipsa sistemului de ventilare a celulelor, precum și neglijarea totală a condițiilor sanitare.

7. Nefiind de acord cu hotărârea în cauză, la data de 19 iulie 2019, a declarat recurs avocatul Ștefan Balmuș în numele condamnatului Serghei Carpencov, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii menționate, cu admiterea cerințelor înaintate.

În motivarea recursului, avocatul a invocat că, încheierea din 27 iunie 2019, o consideră neîntemeiată, ilegală și respectiv pasibilă anulării parțial, deoarece la emitere ei nu s-au luat în considerație toate faptele expuse în plângerea privind condițiile de detenție, astfel nu s-a efectuat corect recalculul asupra zilelor de detenție în privința lui Serghei Carpencov.

La data de 04 octombrie 2019 avocatul a declarat recurs de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat, admiterea recursului cu repunerea în termenul de prescripție, cu casarea încheierii din data de 27 iunie 2019 și încheierii de corectare a erorii din data de 05 iulie 2019, de a dispune constatarea condițiilor degradante și inumane de detenție a cet. Serghei Carpencov, care în esență încalcă prevederile art. 3 CEDO și de a dispune reducerea termenului pedepsei în privința cet. Serghei Carpencov în temeiul art. art. 385 alin. (5), 4732 - 4734 Cod de procedură penală, cu 401 zile - (conform art. art. 385 alin. (5), 4734 Cod de procedură penală, pentru perioada arestului preventiv (din 05.03.2016 până la 18.07.2016), cu (136 zile de arest preventiv 2 zile de închisoare) 272 zile de

închisoare), iar pentru perioada de 438 zile de redus pedeapsa conform următorului calcul reflectat în art. art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală - (438/10 zile = 43, 8 zile), de unde rezultă (43 zile*3 zile = 129 zile), iar pentru restanța de 8 zile de aplicat despăgubire în valoare bănească -89 zile * 100 lei / 2 unități convenționale= 800 lei).

În motivarea cererii de concretizare a recursului, a menționat că, conform calculelor efectuate subiectiv și individual în interesul lui Serghei Carpencov, rezultă că, în privința lui Serghei Carpencov, pedeapsa urmează a fi redusă conform art. art. 385 alin. (5), 473⁴ Cod de procedură penală, pentru perioada arestului preventiv (din 05.03.2016 până la 18.07.2016), cu (136 zile de arest preventiv * 2 zile de închisoare) = 272 zile de închisoare, iar pentru perioada de 438 zile de redus pedeapsa conform următorului calcul reflectat în art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală, - (438 / 10 zile = 43, 8 zile), de unde rezultă - (43 zile * 3 zile = 129 zile), iar pentru restanța de 8 zile de aplicat despăgubire în valoare bănească.

Depunerea cererii de renunț, asupra condițiilor de detenție pentru perioada în care s-a aflat și se află, fiind deținut în Penitenciarul nr. 9 - Pruncul, o concretizează prin faptul că se limitează numai la perioada din data de 20 iulie 2017 până la 28 septembrie 2017, perioadă care consideră că cade sub incidența normelor art. 3 CEDO, iar după data de 14 decembrie 2017 când a fost transferat din Penitenciarul nr.16 - Pruncul în Penitenciarul nr. 9 - Pruncul, a fost amplasat în condiții bune de detenție și anume la această perioadă se are în vedere că, condamnatul a renunțat de a înainta careva pretenții.

8. Prin decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2019, a fost respins recursul declarat de către Ștefan Balmuș în numele condamnatului, ca fiind neîntemeiat.

8.1. În susținerea celor pronunțate, instanța de recurs ordinar a conchis că, instanța de fond corect a calculat că termenul pedepsei definitive stabilite lui Serghei Carpencov prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24.05.2017, de 8 ani închisoare, să se reducă cu 498 de zile, iar cu privire la perioada rămasă, și anume 8 zile care nu pot fi reduse, cu acordarea a sumei de 400 lei, și anume a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție.

Subsecvent, instanța de recurs ordinar a reținut că, reducerea stabilită este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu

proporțional circumstanțelor constatate, iar argumentele invocate în cererea de recurs precum că, în privința lui Serghei Carpencov, pedeapsa urmează a fi redusă conform art. 385 alin. (5), 473⁴ Cod de procedură penală, pentru perioada arestului preventiv (din 05.03.2016 până la 18.07.2016), cu (136 zile de arest preventiv * 2 zile de închisoare) = 272 zile de închisoare, iar pentru perioada de 438 zile de redus pedeapsa conform următorului calcul reflectat în art. art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală - (438 / 10 zile = 43, 8 zile), de unde rezultă - (43 zile * 3 zile = 129 zile), iar pentru restanța de 8 zile de aplicat despăgubire în valoare bănească, or, aceste argumente sunt lipsite de temei, pe motiv că, instanța de fond ținând cont de principiile proporționalității și echității, corect a calculat 2 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție, astfel încât termenul pedepsei definitive stabilite lui Serghei Carpencov de 8 ani închisoare, să se reducă cu 98 de zile, iar cu privire la perioada rămasă, și anume 8 zile care nu pot fi reduse, instanța de judecată va acorda condamnatului Serghei Carpencov suma de 400 lei, calculând a câte o unitate convențională (50 lei) pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție.

Instanța de recurs ordinar a respins alegațiile avocatului cu privire la argumentele invocate în cererea de recurs precum că, instanța de fond urma să-i calculeze 2 unități convenționale pentru perioada de timp care nu poate fi redusă, dar nu doar o singură unitate convențională, or, potrivit art. 473⁴ alin. (5) Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473² alin. (3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin. (4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar a reținut ca neîntemeiate argumentele în această parte a pretențiilor, or, legiuitorul a prevăzut încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție și care nu pot fi reduse, dar nu se indică expres că, se calculează 2 unități convenționale pentru fiecare zi.

În atare circumstanțe, instanța de recurs ordinar a conchis că, instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată și motivată, iar în situația în care instanța și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua

motivele jurisdicției de primă instanță (Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).

9. La 21 noiembrie 2019, avocatul Ștefan Balmuș în numele condamnatului a declarat recurs în anulare prin care a solicitat casarea deciziei cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceeași instanță de recurs.

În motivarea celor solicitate, apărătorul susține că, în ședința de judecată din 21 octombrie 2019 au solicitat recuzarea judecătorilor Oxana Robu și Igor Mînăscurtă, deoarece au participat la examinarea cauzei prin care inculpatului i-a fost înrăutățită situația la etapa apelului.

De asemenea, consideră că hotărârea pronunțată de instanța de recurs ordinar este lovită de viciu fundamental în acest sens, mai mult, instanța nu a ținut cont de toate normele imperative ale Codului de procedură penală, precum și de practica unitară națională.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate la art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), precum și în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii, iar conform alin. (2) al aceluiași articol, recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în prezentul articol sau este declarat repetat.

Cerințele pentru cererea de recurs în anulare sunt prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală, una din ele fiind specificată la alin. (2) pct. 7) din art. menționat, conform căreia cererea trebuie să cuprindă conținutul și motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute la art. 453 și argumentele admiterii sau respingerii recursului.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că recursul în anulare este o cale extraordinară de atac care se utilizează în scopul reparării erorilor de drept, comise la judecarea cauzei în cazul în care un

viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Din conținutul recursului nu se vede ce eroare de drept, comisă de instanțe la judecarea cauzei date, urmează a fi reparată și care viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Or, faptul că apărătorul susține că doi judecători au examinat cauza pe fond la etapa apelului, nu poate fi interpretat ca viciu fundamental, deoarece art. 33 Cod de procedură penală stipulează că „Judecătorul nu poate participa la o nouă judecare a cauzei atât în primă instanță, cât și pe cale ordinară sau extraordinară de atac și urmează a fi recuzat și în cazul în care a mai participat în calitate de judecător la examinarea aceleiași cauze în primă instanță, pe cale ordinară sau extraordinară de atac, precum și în cazul participării ca judecător de instrucție. Această prevedere nu se extinde asupra membrilor Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, precum și asupra judecătorilor Curții Supreme de Justiție la rejudecarea cauzelor în baza hotărârii Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție”. Raportând aceste prevederi la respectiva speță, este clar că nu suntem în prezența aceleiași cauze penale, având un alt obiect.

Astfel, conform art. 453 alin (2), 456 alin. (1) și art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, recursul în anulare declarat de Stavilă Mihail este inadmisibil deoarece nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în alin (1) al aceluiași articol și, deci, nu îndeplinește cerințele de conținut.

11. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (2), art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 452, 453, 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

inadmisibilitatea recursului în anulare, declarat de către avocatul Ștefan Balmuș în numele condamnatului Serghei Carpencov, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2019, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, preluată integral la **15 ianuarie 2020**.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Ion Guzun
Liliana Catan